

5 april 2017

Brief i.v.m hervorming van het AsbestFonds

Mevrouw de minister,
Mevrouw, mijnheer de fractieleider,
Dames en heren leden van de commissie sociale zaken,

ABEVA heeft kennis genomen van het wetsontwerp van de regering betreffende de hervorming van de financiering van het asbestfonds (AFA). Deze tekst werd in alle haast ingediend en ter discussie voorgelegd aan het Parlement op de vooravond van de discussie in de commissie Sociale Zaken. Gelukkig is het vandaag uitgesteld maar slechts voor twee weken.

De Belgische vereniging van asbestslachtoffers (Abeva) betreurt het niet te zijn geraadpleegd over deze tekst.

Op 1 april dit jaar is het precies tien jaar geleden dat Abeva na een lange strijd en met de steun van parlementsleden van verschillende politieke partijen en andere actoren, van de regering verkreeg dat er in België een Fonds werd opgericht voor de schadevergoeding aan asbestslachtoffers, AFA.

Dit asbestfonds wordt medegefinancierd door een bijdrage van de werkgevers en door de Staat. Het biedt schadevergoeding aan asbestzieken en hun families die vroeger geen schadevergoeding kregen : paraprofessionele en milieuslachtoffers, zelfstandigen. AFA biedt eveneens een complementaire vergoeding aan professionele slachtoffers.

Sinds zijn oprichting heeft AFA 2600 personen schadeloosgesteld, waaronder 180 zieken die leden aan mesothelioom (longvlieskanker, te wijten aan asbest), een ziekte die op kort termijn dodelijk is en waarvan het aantal gevallen jaarlijks toeneemt.

AFA werd echter opgericht naar aanleiding van een compromis met enkele laakbare aspecten die Abeva meermaals heeft onderstreept.

Ten eerste biedt AFA geen schadevergoeding voor longkankers veroorzaakt door asbest. Weliswaar kan longkanker, in tegenstelling tot mesothelioom, naast asbest verschillende oorzaken hebben, waaronder tabaksgebruik. Maar het is helemaal niet onmogelijk een gedifferentieerde diagnose te stellen, daar longkanker ten gevolge van asbest als beroepsziekte wordt erkend. Deskundigen schatten hun aantal op 5 à 10% van de 7000 longkankers die elk jaar in België worden gediagnosticeerd oftewel 350 à 700 gevallen per jaar. Zelfs als we het laagste cijfer nemen, is dit aantal kankers hoger dan dat van de mesotheliomen die vandaag worden vastgesteld. De uitsluiting van longkanker veroorzaakt door asbest, waarvan de prognose niet veel gunstiger is dan voor mesothelioom, uit de lijst van ziektes die door AFA worden schadeloosgesteld, is voor ABEVA dus onaanvaardbaar.

tweede heeft ABEVA zich altijd verzet tegen het feit dat asbestslachtoffers die door AFA schadeloosgesteld worden, geen rechtszaak kunnen aanspannen tegen degenen die hun ziekte hebben veroorzaakt. Deze « burgerlijke immuniteit » van de vervuiler is des te minder aanvaardbaar voor milieuslachtoffers die niet verbonden zijn door een arbeidscontract. Het feit dat de bijdrage van de bedrijven aan het asbestfonds hun immuniteit schenkt, staat in tegenstelling tot het principe dat de vervuiler betaalt en is sociaal niet verdedigbaar.

Ten slotte komen we aan de hervorming van de financiering van het AFA. ABEVA kan begrijpen dat de overheid elk nutteloos en onderbenut overschot in de fonds van een instelling wil vermijden. Maar alles wat opgenomen moet worden in de uitgavevoorzieningen moet er ook in opgenomen worden.

Het argument dat de financiering van het AFA moet dalen om elk overschot te vermijden daar het aantal zieken minder groot was dan voorzien, lijkt ons bedrieglijk. **Er zou geen overschot zijn indien veel slachtoffers niet opzettelijk uitgesloten waren van aanspraak op AFA.** Om longkanker veroorzaakt door asbest aan de lijst van ziektes die van AFA schadevergoeding krijgen, toe te voegen, volstaat een koninklijk besluit van de regering. Dit moet voorrang krijgen en opgenomen worden in de uitgavevoorzieningen van AFA.

Andere elementen moeten ook in rekening gebracht worden. Het is goed mogelijk dat AFA nog niet voldoende bekend is door zieken en artsen, wat een onderschatting van potentiële begunstigden met zich meebrengt. Een goede informatieverspreiding in medische, paramedische, mutualistische ... kringen zou dus ondersteund en permanent moeten worden.

Bovendien wil de regering de reeds opgebouwde overschotten afbouwen, terwijl deze gebruikt zouden kunnen worden om bij te dragen tot de financiering van asbestverwijdering uit huizen, gebouwen en scholen, tot preventie, tot de opleiding van professionelen en tot medisch onderzoek. De regering kondigt wel 650 000 euro aan voor onderzoek en preventie, wat weinig lijkt ten opzichte van de 80 miljoen overschot! En terwijl de kost van een volledige asbestverwijdering uit scholen alleen al tot enkele honderden miljoenen euro zou kunnen oplopen.

De gemeenschappen en gewesten zijn eveneens bevoegd voor sommige van deze materies. Een overleg zou georganiseerd moeten worden voor een optimale toewijzing van de overschotten van het Asbestfonds.

Abeva verzet zich niet tegen de bedoeling ontvangsten en uitgaven aan te passen teneinde onbenutte overschotten te beperken, voor zover alle nodige uitgaven correct werden geraamd, in rekening gebracht en gedekt door ontvangsten.

De financiering van het AFA wordt gemeenschappelijk verzekerd door werkgevers en door de Staat volgens het erkend principe van historische medeverantwoordelijkheid in de schade veroorzaakt door het gebruik van asbest. ABEVA verzoekt dat het niveau van de bijdrage van de ondernemingen en van de Staat integraal behouden blijft.

Abeva vraagt geraadpleegd te worden. Ze verzoekt dat het huidig wetsontwerp van de regering teruggetrokken zou worden en dat ieder nieuw ontwerp rekening zou houden met onze kritiek zodat recht zou gedaan worden aan de slachtoffers uit het verleden en zodat de gezondheid van onze kinderen en onze medeburgers zou beschermd worden tegen de gevaren van asbest.

Hoogachtend,

ABEVA

Eric Jonckheere

abeva.be@gmail.com

Nieuw website abeva : www.abeva.eu